

MEDLEMSBREV
#2 2020

SAK Edition #1 2020:
"Trädet" av Eva Lange.

VÅREN 2020 KOMMER VI ALDRIG ATT GLÖMMA

■ Det jag med säkerhet kan fastslå är att våren 2020 inte liknar någon annan. Vi lever i en pandemi och många måste sitta isolerade i sina hem. Sveriges strategi med (viss) frihet under ansvar kommer diskuteras länge framöver. Allt har ställts på sin spets och inom konst och kulturfältet blöder verksamheter och många kommer ha det svårt under en lång tid. Ingen vet någonting säkert och detta skapar rädsla. Personligen har jag aldrig tidigare varit så sugen på att gå på en stor vernissage. Vill krama vänner och trängas och prata och stå i ett rum fullt med konst. Jag är därför glad att många gallerier och institutioner hittat nya vägar för att kunna öppna rummen för besök. Men det finns också lov- värda digitala initiativ.

SAK:s roll blir väldigt tydlig just nu. Vi kan med medlemsavgifterna köpa samtidskonst från svenska gallerier och direkt från konstnärer. Försäljningen av konst haltar just nu betänkligt och många befärrar att ett flertal gallerier kommer att behöva stänga och många konstnärer har svårt att överhuvudtaget klara av ateljéhyran. Vi är en relativt liten förening men kan göra skillnad så fortsatt vara medlem och tipsa vänner om oss.

Som en hälsning från en annan tid berättar Anna Hesselbom om ett vinstverk som ända sedan dragningen för nästan 140 år sedan, vandrat vidare i samma familj. Glädjande nog är det inte sällan så även för själva medlemskapen, att de som en stafettpinne lämnas vidare till nästa generation.

Detta nummer av SAK:s medlemsblad innehåller även en intervju med skulptören Eva Lange som till vår stora glädje är årets första editionskonstnär. Hon har för SAK gjort alabasterskulpturen "Trädet" som ni medlemmar kommer ha möjlighet att köpa. Även detta har dock påverkats av Coronakrisen då stenhuggeriet ligger i Italien. Läs mer om detta i intervjun. Ta hand om er!

/// SARA WALKER,

SAK:S VERKSAMHETSLEDARE

Eva Lange, "Trädet", 2020.

RELEASE AV SAK EDITION #1 2020: "TRÄDET" AV EVA LANGE ONSDAG 20 MAJ KL. 12.00

MATERIAL: Alabaster.

HÖJD: 10 cm.

UPPLAGA: 20 exemplar.

MEDLEMSPRIS: 5800 kr

RELEASE: I dessa Coronatider får upplägget kring releasen bli lite annorlunda.

Onsdagen 20 maj kl 12 kan du boka ett av verken.

HÄMTNING: Hämtning kan sedan ske när vi kan få leverans av verken från Italien.

BOKNING: Bokning sker på 08 – 10 46 77 eller info@konstforeningen.se.

EVA LANGE OM LUSTEN ATT GE FORM

SARA WALKER MÖTER ÅRETS FÖRSTA EDITIONSKONSTNÄR

Jag möter Eva Lange i hennes fantastiska ateljé på Maria Prästgårdsgata på Södermalm i Stockholm. En ateljé byggd 1906 där bland andra Liss Eriksson och Vera Nilsson tidigare stått. Denna Coronatid påverkar det mesta, så även produktionen av SAK:s edition nr 1, Langes "Trädet". Alabasterskulpturerna produceras i Volterra i Italien men där har stenhuggarna inte längre tillgång till sin verkstad. Skulpturerna finns dock och kommer att anländas i Sverige. Om än lite senare än förväntat. Intervjun med Lange finns i en längre version på SAK:s hemsida. Det fanns så mycket att tala om!

Bland det sista vi pratade om var hennes relation till andra konstnärskap och hon sa: De konstnärer som man möter och som kommer att betyda något för en betyder ju att man frigör sig. De ger en rätten till någonting man inte haft tidigare. Och det ger lycka.

Jag vill inleda med dessa ord för jag tror att Langes konst framkallar sådana känslor.

BERÄTTA OM VERKET SOM DU GÖR TILL SAK

– Det är en liten skulptur utav ett stort träd. Många, många somrar har jag tecknat oxlar som är väldigt vackra träd och som växer mycket rikligt på Gotland. Och därför är det inte så konstigt att jag gjorde en skulptur av en oxel. Stammen och stora kronan är starten.

DEN ÄR INTE FÖRENKLAD HELLER, MAN VILL ANNARS GÄRNA ANVÄNDA SÅDANA ORD, SOM FÖRENKLING OM DINA SKULPTURER. MEN DET TYCKER INTE JAG ATT DINA VERK ÄR.

– Tack! Det var bra!

DEN ÄR JU INTRIKAT, DENNA LILLA OXEL.

– Det är roligt om det finns ett innehåll, om man kan känna det som jag har känt. För när jag ser dessa träd känner jag sån glädje. Jag har hållit på med det i nästan 40 år och det är lika upphetsande för mig varje gång. Jag hoppas det finns det innehåll så som jag ser det själv.

OCH ATT DET KAN FÖRMEGLAS.

JAG VILL GÄRNA BACKA TILLBACKA, MINNS DU DIN FÖRSTA SKULPTUR? NÄR

Eva Lange i sin ateljé våren 2020.

FOTO: MIKAEL OLSSON

DU SKAPADE NÅGOT TREDIMENSIONELLT FÖR FÖRSTA GÅNGEN?

– Ja, det minns jag för jag var på sommarläger och det var inte så roligt. Men där kunde man få gräva upp lera, och man skulle göra något som visade att man hade någon slags fantasi. Då gjorde jag ett litet huvud. Och då såg jag på detta huvud att jag kunde göra ett litet huvud. Då var jag 13 år. Jag kommer ihåg hur glad jag blev.

DU KUNDE TYGLA LERAN.

– Ja, det blev! Och det kändes oväntat.

BERÄTTA NÅGOT OM SKOLTIDEN

– Vi jobbade på efter naturen och modell. Jag minns när vi hade modellstudier, första gången jag förstod någonting om skillnaden mellan att avbilda och ge form. Det var en fot som jag gjorde. Den har jag faktiskt kvar. Då minns jag glädjen, att det hände något mer, hur valvet såg ut, en blick på det som gjorde att det

Eva Langes ateljé.

“DET ÄR EN LITEN SKULPTUR UTAV ETT STORT TRÄD”

kändes annorlunda. Detta var mitt tredje år i skolan. Jag har egentligen brytt mig mer om det sedan efteråt. Då tyckte jag det var roligt men nu när jag tittar på det så förstår jag att jag fattade något. Man kan se något bakåt, att det faktiskt finns en slags konsekvens. Skulle man ha bestämt sig för konsekvensen så hade den inte funnits där.

OCH KANSKE RISKERAT ATT BLI VÄLDIGT KONSTRUERAD OCH RIGID?

– Ja, ”Det här tänker jag aldrig ändra på”
ETT LÅNGT KONSTNÄRSKAP ÄR JU PSYKOANALYTISKT BETINGAT? ATT MAN INTE ALLTID VET VARFÖR MAN VARIT SÅ FIXERAD VID NÅGOT.

– Det tror jag absolut.

VARFÖR TILL EXEMPEL DU VARIT SÅ UPPTAGEN VID TRÄDET.

– Ja, 40 år med trädet!

JUST OXELN ÄR ETT VÄLDIGT TÅLIGT TRÄD, ETT SLAGS URTRÄD I NORDEN.

– Det är därför det klarar av Gotland, ständes vid stränderna. Helt utsatta.

DET FINNS SÅ MYCKET MED TRÄDET. BIBLISKT, HISTORISKT. MEN OM VI GÅR BORT FRÅN SJÄLVA FORMEN, OCH ISTÄLLET SER PÅ MATERIALET TILL DETTA EDITIONSVERK. VAD BETYDER ALABASTER FÖR DIG?

– Jag har ju gjort denna skulptur först i lera och sedan gjutit den i gips. Och sedan när jag hade gjort denna så började jag jobba lite i alabaster. Det var mycket för att jag inte

FOTO: MIKAEL OLSSON

**“DET ÄR ROLIGT
OM DET FINNS
ETT INNEHÅLL,
OM MAN
KAN KÄNNA
DET SOM JAG
HAR KÄNT”**

Eva Lange och Sara Walker i Langes ateljé.

ville att de skulle kunna gå sönder. Ganska snabbt upptäckte jag att gips och alabaster har något gemensamt. Och alabaster är faktiskt gips. Det är inte sten, inte marmor. I Italien kallas den ”Den döda stenen”. Det tycker jag är fel.

JA, SOM DET LILLA TRÄDET SOM TROTS ATT DEN ÄR LITEN KÄNNS SÅ REJÄL OCH KRAFTIG I UTTRYCKET. JAG TYCKER JU ÄVEN ATT DEN LIKNAR EN KALK. DU TECKNAR OCKSÅ PÅ DEN?

– Jag filar på den, när jag inte tycker det tillräckligt rakt. Jag tycker det är skönt när man jobbar med gips att det finns spår och tecken kvar av verktygen. Också med alabastern. När jag får tillbaka en skulptur från Volterra där de

görs så är den nästan helt blank. Och då måste jag bryta ner det blanka.

VARFÖR VILL DU INTE HA DET BLANKA?

– Jag tycker det blir sliskt! Även när jag får tillbaka en skulptur från Italien, och då har jag ju visserligen skickat ner mitt original, så är den ändå inte riktigt min före jag har gått över den helt och hållet. Först tänker jag, åh vad bra det är men efter en stund så tänker jag, nej, detta är inte alls bra. Så då måste jag gå över dem med små fina verktyg, och ändra lite. Det finns en kul bild på mig, en stor skulptur skulle fraktas till en utställning men jag står där in i det sista och slipar.

DU TECKNAR OCKSÅ RENT FAKTISKT PÅ DINA PELARE?

– Det är av praktiska skäl, jag vill ha regnet, strålarna och det enklaste sättet, efter att ha försökt rista, för att få det riktigt tunt och rakt var blyertsstrecket det bästa. Och det är jätteroligt att teckna på gipsen! Och att måla på. Ett tips till akvarellmålare är att måla på gips.

JAG TÄNKER PÅ HUR KONKRET TECKNANDET BLIR ETT TECKEN, SOM PÅ DINA PELARE. DET RÄCKER MED DESSA TUNNA STRECK FÖR EN FÖRNIMMELSE AV NÅGOT UTHUGGET I STEN, NÅGOT FORMAT. OCH BLYERTS SOM ÄR SÅ EFEMÄRT. JAG TÄNKER OSÖKT PÅ DIN RELATION TILL GREKLAND, TILL ALLT KLASSISKT. HAR DU REST MYCKET DIT?

FOTO: MIKAEL OLSSON

Eva Langes ateljé.

– Jag var på en viktig resa dit när jag var 19 år. Och det är den kykladiska konsten jag bryr mig om, den senklassiska konsten bryr jag mig inte om alls. Men det är fram till 500 f.kr. när man ser hur kontraposten utvecklas, från det strama och pelarlika till det får sitt kontrapost-uttryck ordentligt och det kom senare. Men det är inte det som intresserat mig utan det är den sammanhållna formen. Jag var rätt mycket på museet i Aten och det betydde helt enkelt väldigt mycket för mig. Och sen var det något med att jag inte tyckte om det klassiska! Det fanns ett motstånd inom mig.

LITE SUBVERSIVT AV DIG? EFTERSOM DET VARIT SÅ VIKTIGT MED DET SENKLASSISKA INOM KONSTUTBILDNINGAR

– Ja, alla gubbansikten och så. Det finns en vidlyftighet efter det kykladiska. Nästa steg bakåt blir ju Egypten. Det innehåller en stramhet men det fattas ju ingenting, man söker inte efter något mer. Det är inte förenklat. Det är kompakt och klart. Pang!

DET ÄR SÅ JAG VILL SE DIN KONST, FÖR NÄR JAG LÄSER OM DIG SÅ SÄGER TILL EXEMPEL NÅGON ATT MAN MÅSTE LYSSNA NOGGRANT. OCH DET SKA MAN JU GÖRA, OCH TITTA NOGGRANT MEN DET

FÅR DET ATT LÅTA SOM OM VERKEN INTE HAR EN HÖG RÖST. OCH JAG TYCKER INTE DU VISGAR. DETTA LILLA TRÄD VI TAR FRAM FÖR SAK, DET TALAR VÄLDIGT HÖGT. DET ÄR EN KOMPLETT FORM. VILKET VAR DET FÖRSTA OFFENTLIGA UPPDRAG DU GJORDE?

– Haha, det vill jag inte säga. Jag tror jag gick näst sista året och det var väl någon tävling. Jag fick göra ett verk till Västberga yrkeskola utomhus. Den är gjuten i betong, den kanske inte är så tokig som jag alltid tänkt.

STÅR DEN KVAR?

– Jag tror det.
NU KOMMER DU LOCKA SAK:S MEDLEMMAR ATT ÅKA UT OCH TITTA! HUR TÄNKER DU PÅ DET FORTSATT LIVET FÖR DIN KONST? DITT TRÄD KOMMER JU ATT HAMNA I TJUGO OLIKA HEM.

– Jag tänker nog inte på det. Men nu när jag får frågan undrar jag ju över många verks nya hemvist. Jag saknar ofta mina verk. Men när det gäller skulptur så har man fördelen att ha kvar en modell. Saknaden blir inte på samma sätt. Jag har ibland sagt nej till att sälja för jag vet att saknaden kommer bli för stor.

/// SARA WALKER

Eva Lange (f 1935) bor och arbetar i Stockholm. Hon är utbildad vid Konstfack och Kungliga Konsthögskolan 1959-64. Lange har bland annat haft separatutställningar på Konstakademien i Stockholm, Skövde Konsthall och Södertälje Konsthall. Hon är representerad i samlingarna på bl.a. Moderna Museet och Nationalmuseum i Stockholm och Göteborgs konstmuseum. Hon har gjort ett flertal offentliga gestaltningar.

Gustaf Cederström, "Inqvarteringen" 1882, oljemålning, 64 cm x 80 cm. (Bilden är beskuren)

KAROLINER SPISAR KRÄFTOR

EN GLAD ÖVERRASKNING FRÅN 1882

I inkorgen dök det upp ett mejl om ett konstverk som funnits i avsändarens släkt sedan 1880-talet. Bakpå satt en etikett med märkningen "Konstföreningen". Kunde det möjligtvis röra sig om Sveriges Allmänna Konstförening, som ju fram till 1887 rätt och slätt kallades Konstföreningen? Lite efterforskning senare kunde vi konstatera att visst var det ett verk som lottats ut i vårt konstlotteri, en målning av ingen mindre än Gustaf Cederström (1845–1933). Vinnaren var dagens ägares farfars far! Vad vi förstär har verket inte visats sedan dess och inte heller avbildats, då det förblivit i familjens ägo.

Gustaf Cederström var en populär historiemålare under det sena 1800-talet och har gått till historien som karolinernas skildrare. För de

alla flesta är hans namn säkert förknippat med målningen "Karl XI:s likfärd" (1878/1884 Göteborgs konstmuseum/Nationalmuseum), där den stupade kungen förs fram på bår, följd av den svenska armén. Fascinationen för karolinernas tid och särskilt för Karl XI lär komma sig av att anfadern och riksrådet Olof Cederström varit vid Karl XI:s sida vid Kalabaliken i Bender 1713.

De högtidliga motiven ur den svenska historien var Cederström inte ensam om vid den här tiden då historiemåleriet hade sina glansdagar. I vinstverket med titeln "Inqvarteringen" möter vi dock en betydligt vardagligare scen. Två anonyma soldater med kritpipa i hand har slagit sig ner vid bordet i samspråk med sin husvärd. Det vankas kräftor och kanske ett stop öl.

Jämte de stora hyllningsmålningarna växte så småningom en så kallad historisk genre fram, med en annan målgrupp än de stora museiverken. Det var vardagsskildringar placerade i olika historiska epoker, ofta med ett humoristisk, lätt-samt anslag. Cederströms många målningar med vardagsscener ur de karolinska soldaternas liv, bär dock till största delen allvarets och den modiga plikt-känslans tyngd. I några fall får de dock spela kort, skämta med flickor eller smörja kräset, som i vårt verk. "Inqvarteringen" köptes in till Konstföreningen 1882 för 2000 kronor, vilket då var maxpriset för inköp, och lottades ut 1883. Ett konstverk som utgör en del av den svenska konsthistorien såväl som en pusselbit ur Sveriges Allmänna Konstförenings långa historia.

/// ANNA HESSELBOM

SYNS INTE DITT MEDLEMSNUMMER?

Finns inget medlemsnr eller lötnr utskrivet i adressfältet har du antingen inte förnyat medlemsavgiften för 2020 eller så har den inte hunnit registreras innan tidningen gått till tryck. Medlemskapet förnyar du genom utskickad avi eller genom att betala 450 kr till BG 829-4068 // Swish 1232667764 och skriva ditt namn i meddelandefältet. Är du osäker på om du betalat är du välkommen att höra av dig till info@konstforeningen.se eller 08-10 46 77.

SAK UNG

FOTO: SAK UNG

Ambassadörerna Matilda, Ida och Emelie förbereder SAK UNG Växjö's utställning "KLIMAT" på Växjö konsthall.

VAD HÄNDER I SAK UNG?

De senaste tre åren har SAK UNG växt till ett nationellt projekt med verksamhet över hela landet. Nu är vi inne på vårt sista år med projektstöd från Arvsfonden och kan se tillbaka på projektiden med stolthet. Våra nätverk har skapat över 100 aktiviteter med drygt 1100 deltagare som engagerat sig i samtidskonsten. Under våren fortsätter verksamheten spira, och här är ett axplock vad som sker just nu:

DIGITALA KONSTRUM

Den rådande situationen med corona har gett oss möjlighet att utforska nya vägar att tillgängliggöra konsten och vi har utvecklat våra digitala plattformar. SAK UNG-nätverkens egna facebookgrupper har blivit digitala konstrum där deltagarna fortsätter mötas och utforska konsten.

UTSTÄLLNING I VÄXJÖ

Med titeln KLIMAT skapade SAK UNG Växjö i slutet av april en konstutställning på Växjö konsthall, där unga kreativa personer tolkade samtiden. 15 konstnärer deltog och utställningen uppmärksammades i både radio och nyhetstidningar.

STIPENDIUM TILL UMEÅ

SAK UNG Umeå har tilldelats studieförbundet Bildas kulturstipendium! Stipendiet ges till en organisation som framgångsrikt arbetat med delaktighet och medskapande. Tack vare stödet kan SAK UNG Umeå fortsätta arbeta för att tillgängliggöra konsten för unga.

/// CLARA DAGH

VÄLKOMMEN TILL SAK:S ÅRSMÖTE

SAK:s årsmöte har flyttats fram till 9 juni och kommer att genomföras digitalt. Detta blir en chans för fler medlemmar att delta! De praktiska detaljerna kommer att mejlas ut lite längre fram.

Är du medlem, men får inte våra nyhetsbrev, har du troligtvis inte lämnat din mejladress. Skicka den då till info@konstforeningen.se

Var med och påverka! Motioner och frågor du önskar väcka på årsmötet mejlas in senast två veckor innan till infoadressen.

SVERIGES ÄLDSTA KONSTFÖRENING!

Sveriges Allmänna Konstförening (SAK) är landets äldsta konstförening grundad 1832. En ideell verksamhet som finansieras av medlemsavgifter. Vi stödjer samtidskonsten i Sverige genom att varje år köpa in och lotta ut ett stort antal verk av nu verkamma konstnärer. Genom konstlotteriet, årsboken, programaktiviteter och medlemsbrevet har medlemmar möjlighet att odla och fördjupa sitt konstintresse. Läs mer på www.konstforeningen.se.

FÖLJ OSS!

Följ SAK:s verksamhet och senaste nytt inom samtidskonsten på våra sociala medier. På hemsidan finns alltid senaste nytt när det gäller programverksamheten. **Facebook:** SAK Sveriges Allmänna Konstförening och SAK UNG **Instagram:** konstforeningen och **sak_ung Twitter:** @SAKjustnu

© Sveriges Allmänna Konstförening/Bildupphovsrätt i Sverige 2020

Redaktörer:

Sara Walker, Anna Hesselbom

Grafisk form: Pasadena Studio

Tryck: TMG Sthlm

Postadress: Sveriges Allmänna Konstförening, Box 5343, 10247 Stockholm

Besöksadress: Slupskjulsvägen 34 på Skeppsholmen

Tel: 08-104677

E-post: info@konstforeningen.se

Hemsida: www.konstforeningen.se